

Мирослав Попович

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ)

Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих міста Києва

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування

МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ : ФІЛОСОФ І ГРОМАДЯНИН

до 95-річчя з дня народження

Тематичний огляд літератури

Київ, 2025

12 квітня виповнюється 95 років з дня народження видатного українського вченого-філософа-гуманіста, професора, академіка НАН України, директора Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди, громадсько-політичного діяча – Мирослава Поповича.

Відомий український філософ, провідний фахівець у галузі культурології, логіки, української історії, наукового пізнання та методології науки, Мирослав Володимирович Попович зробив вагомий внесок у розвиток філософської науки та споріднених наук, а також консолідації українського суспільства, розвиток демократії, відродження національної культури. Саме проблема людини, її сутності, ціннісного ставлення та взаємовідносин у суспільстві – є однією із головних у його філософії. Його філософія – це новий підхід до розуміння і оцінювання культурних надбань нашого народу. Головний меседж, який філософ хотів донести полягає в тому, що не держава, не нація, і не спільнота, а лише власне людина може бути «мірою всіх речей». Адже саме з неї починається творення або, навпаки, деградація, лише людина здатна відтворювати сенс буття або, навпаки, нехтувати ним.

З нагоди 95-річчя з дня народження М. В. Поповича – звертаємось до його творчої спадщини. Пропонуємо познайомитись з життєвими принципами, філософськими поглядами, основними ідеями філософських праць, науковою, громадською, публіцистичною діяльністю філософа-гуманіста.

Представлені твори у тематичному огляді «МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ: ФІЛОСОФ І ГРОМАДЯНИН» можна взяти для читання у Публічній бібліотеці імені Лесі Українки для дорослих. Читайте та пізнавайте!

Філософські праці М. Поповича

Бути людиною / Мирослав Попович. – Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 331 с. : портр.

Праця являє собою спробу сформулювати погляд на цінності сучасного суспільства. Автор прагнув обґрунтувати це засобами, придатними для філософії сучасності. Це – світогляд гуманізму, що виходить із уявлення про людину як вищу й абсолютну цінність.

Вимір раціональності як чинник європейської інтеграції України / [Мирослав Попович та ін.] ; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – Київ : Наукова думка, 2014. – 295 с.

Ось уже більше ста років міжнародна філософська думка активно працює над проблемами логіки, методології і філософії науки. Внаслідок копіткої роботи вдалося об'єднати широке коло проблем, уточнити вихідні поняття, сформулювати загальні підходи в таких віддалених на перший погляд галузях, як логіка і лінгвістика, психологія та антропологія, теорія множин і теоретична фізика тощо.

Григорій Сковорода : філософія свободи / Мирослав Попович. – Київ : Майстерня Білецьких, 2007. – 255 с.

Головною метою пропонованого дослідження є вивчення творів Сковороди у філософському і культурному контексті. Автор здійснив модерну реконструкцію світогляду та світорозуміння Г. Сковороди. Він змалював доробок мислителя в історичному діапазоні його життєдіяльності та великих духовних зрушень епохи. Дослідження розкриває гуманістичну і демократичну основу вчення, невіддільну від ідеалів свободи, мудрості, справедливості та милосердя.

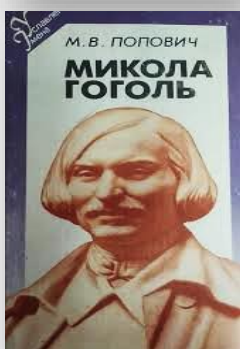
Кривавий век / Мирослав Попович. – Киев : Кordon, 2015. – 992 с.

В 2005 році вийшла в світ книга М. В. Поповича «Червоне століття», переклад її присвячено, головним чином, для російського читача. Книга адресована ключовим подіям ХХ ст., починаючи з Першої світової війни і кінцем «холодної війни». В ній автор прагнув поглянути на хід історії з філософської точки зору та необхідність людству замислитись про джерела добра і зла.

Культура : иллюстрированная энциклопедия Украины / Мирослав Попович. – [Київ] : Балтія-Друк, [2015]. – 184 с.

Унікальна книга авторства відомого вченого, філософа, академіка НАН України Мирослава Поповича – чудове енциклопедичне видання з вивчення основ культурного розвитку нашої країни. Змістова інформація, якісні ілюстрації, унікальні фотодокументи роблять її цікавою. Енциклопедія знайомить з історією, державницькими традиціями, природою, культурою та побутом українського народу.

Микола Гоголь : роман-есе / М. В. Попович. – Київ : Молодь, 1989. – 205 с., 16 с. фотоіл.

Нарис історії культури України / Мирослав Попович. – Київ : АртЕк, 2017. – 728 с. : іл.

«Нарис історії культури України» – різнобарвна енциклопедія того, ким ми були і ким ми є. Праця зображує процес розвитку української культури від найдавніших часів до сьогодення. Автор пов'язує українську культурну традицію з індоєвропейськими традиціями в духовній культурі слов'ян. Розповідається про культурні явища і здобутки епохи Київської Русі, маловивчені формоутворення української культури в періоди Ренесансу і Просвітництва, українського бароко, козаччини, діяльності братств, перебування у складі Російської імперії тощо. Книга відзначена Національною Шевченківською премією.

Проблеми теорії ментальності / [відп. ред. М. В. Попович]; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – Київ : Наукова думка, 2006. – 405 с.

У книзі розглядаються загальні методологічні проблеми теорії ментальності, історії та теорії української ментальності. Мета авторів – дослідити, як можна застосовувати точні методи аналізу до такого нечіткого уявлення, як ментальність взагалі й українська національна ментальність зокрема. Дослідження здійснене на сучасних матеріалах гуманітарного й соціального циклу наук із врахуванням досягнень логіки і методології науки. На основі розвинутих у книзі загальних положень розглядаються деякі ключові моменти української національної ментальності.

Про філософську культуру країни на ім'я «СРСР» / Мирослав Попович // Філософська думка. – 2009. – № 2. – С. 123-126 ; № 3. – С. 5-15.

Раціональність і виміри людського буття / М. В. Попович ; худож. В. Харик. – Київ : Сфера, 1997. – 290 с.

Книга М. Поповича «Раціональність і виміри людського буття» була чи не першою в Україні спробою побудови системного нематеріалістичного світогляду, раціонально обгрунтованої концепції культури. Була однією з найцікавіших подій інтелектуального життя України того часу. Це було дослідження й думки на межі всього з усім: психоаналізу з філософською теорією мови, філософії науки з теорією знаку, соціології з культурологією. Це був інтелектуальний ф'южн.

Смисл і свобода / Мирослав Попович // Філософська думка. – 2009. – № 4. – С. 5-11.

Філософія свободи = Философия свободы / Мирослав Попович ; [упоряд.: Л. Ф. Артюх, Н. Б. Вяткіна ; передм. Н. Б. Вяткіної ; фото: Я. Я. Ясиневич, Є. Ф. Маслова]. – Харків : Фоліо, 2018. – 525 с. : фотоіл., портр.

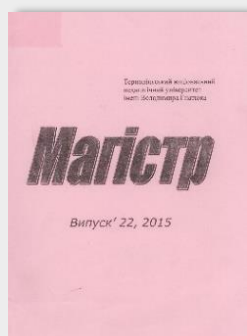
Книга «Філософія свободи» містить маловідомі твори, написані М. Поповичем у різні роки, у різних виданнях та країнах. Вчений прагне осмислити події, шукаючи корені в історичних джерелах українського народу, в особливостях української ментальності. Книга «Філософія свободи» – це пошук істини на перехресті національних і світових шляхів культури і науки, що нам передала у спадок мудра і світла людина – Мирослав Попович.

Червоне століття / Мирослав Попович. – Київ : АртЕк, 2019. – 888 с. : фотоіл., портр.

Книга являє собою спробу нового жанру – жанру філософії історії, написана на основі історії європейської цивілізації XX ст., того регіону цивілізації, який був охоплений комуністичним тоталітаризмом. Саме навколо оцінки історії розгортаються гострі суперечки – навколо оцінки Центральної Ради, гетьманату, Директорії, націонал-демократії та соціал-демократії, «розстріляного Відродження», голодомору, Великого терору, Вітчизняної війни та боротьби УПА, «перебудови» та її наслідків. На XIII Форумі видавців у Львові книга була визнана одним з найкращих видань 2006 р.

Життя, творчість М. Поповича

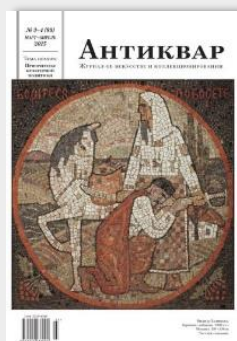
Абдурашитова, Е. Осмислення проблеми людини у філософії Мирослава Поповича / Е. Абдурашитова // Магістр : магістр. наук. вісн. / ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2015. – Вип. 22. – С. 85-88.

Бистрицький, Є. К. Філософ, що знайшов істину / Є. К. Бистрицький // Дзеркало тижня. Україна. – 2018. – 17 лют.-23 лют. (№ 6).

Бурбан, В. Історія української культури від Мирослава Поповича, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка 2001 р. / В. Бурбан // Дзеркало тижня. – 2001. – 24-30 берез. (№ 12). – С. 17.

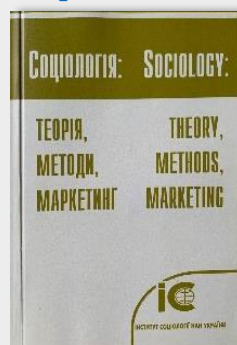
Вяткіна, Н. Мирослав Попович : ефект структури : спроба післямови / Наталія Вяткіна // День. – 2018. – 10 квіт. (№ 63). – С. 8-9.

Еткіна, І. І. Мирослав Попович – філософ, що осмислював історію / І. І. Еткіна // «Соціально-філософська думка України : вчора, сьогодні, завтра» : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., (2 лют. 2023 р.). – Чернігів : НУЧК ім. Т. Г. Шевченка, 2023. – С. 16-18.

Мирослав Попович : «Україні необхідно зруйнувати образ темного неосвіченого хохла» : [інтерв'ю] / М. Попович ; записав Г. Шерман // Антиквар. – 2015. – № 3-4. – С. 19 : фото.

Мирослав Попович : національна солідарність – це як кохання : або вона є, або її нема [Електронний ресурс] // Укрінформ. – Режим доступу : <https://salو.li/B79F7a0>. – Дата перегляду : 25.03.2025. – Назва з екрана.

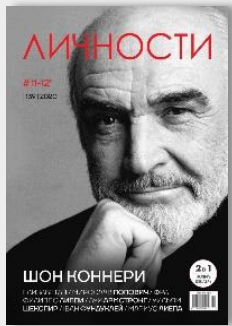

Паніотто, В. Мирослав Попович і соціологія / Володимир Паніотто // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. – 2018. – № 1. – С. 235-236.

Своїм образом формував європейське мислення у людей – 7 спогадів про Мирослава Поповича [Електронний ресурс] // Gazeta.ua. – Режим доступу : <https://salو.li/2B0E907>. – Дата публікації : 22.03.2018. – Назва з екрана.

Сюндюков, І. Мирослав ПОПОВИЧ : «Кожна людина сама робить свою біографію» : [інтерв'ю] / М. Попович ; записав І. Сюндюков // День. – 2010. – 2 листоп. (№ 199).

Табачковский, В. МИРОСЛАВ ПОПОВИЧ и философский рационализм в Украине / Виталий Табачковский // Социология : теория, методы, маркетинг. – 2000. – № 2. – С. 211.

Шекет, Ю. Мирослав Попович : «Майбутнє є для всіх» / Юлія Шекет // Личности. – 2020. – № 11-12. – С. 44-59 : іл., портр., фото.

Всі фото для тематичної добірки взяті з відкритих джерел мережі «Інтернет»

Тематичну добірку підготувала: Копитко Ж. П.

Редактор-бібліограф: Денисова С. О.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування
вул. Олександра Кониського, 83-85

телефон: (044) 486-01-46, (068) 139-31-41

e-mail: 4bibliograf4@gmail.com